

Майатаабы «Кэнчээри» оџону сайыннарар киин

Панно «Олонхо дойдутугар»

иитээччилэр:

Брызгалова А.Б.

Майа 2025с.

Панно «Олонхо дойдутугар»
(Кырачааннар олонхону кэрэхсиллэр)

Оскуолаҕа киириэн иннинээҕи саас оҕо барыны бары сэнээрэр, түргэнник ылынар кэмэ. Онон бу кэми куоттарбакка төрөөбүт ийэ тылын-өһүн, сүөгэйдин-сүмэтин ингэриниэхтээх. Оҕо төрөөбүт ийэ тылынан көңүл сангаран, бэйэтин саастыылаахтарын уонна дьон-сэргэ иннигэр толлубакка, симиттибэккэ санаатын сааһылаан этэ үөрэннэҕинэ, ситимнээх, ылыннарыылаах саната, бодоруһар сатабыла сайдар, билиигэ-көрүүгэ тардыһара уһуктар, дьонно-сэргэҕэ сирдээхтик сыһыаннарһарга иитиллэр. Кыра оҕо олонхо хомоҕой тылларын, ырыатын-тойугун кулгаабынан истэн, харабынан көрөн, илиитинэн хамсанан, тутан-хабан оонньоон көрдөбүнэ, кутугар-сүрүгэр истибит дорҕооно, музыката, саната олохсуйан, киниэхэ бастакы олуга буолар. Оҕо саныыр санаатын сааһылаан сангарар, толкуйдуур толкуйун толору этэр уонна ойуулаан-дьүһүннээн көрөр дьобурун сайыннарар сыалтан «Олонхо дойдутугар» диэн олонхо панно тиктибит.

Сыала: олонхо ис хоһоонун уобарастаан чинэтии.

Соруктара:

Үөрэтэр: истэр, сэхэргиир, толорор үөрүйэхтэрин, үөрэтэн ингэрии.

Иитэр: ыраны толкуйдуур, сир-майгы өттүнэн иитии.

Сайыннарар: өйгө онорон көрөр, тылын саппааһын сайыннарыы.

Сабаҕалааһын: олонхо ис хоһоонун уобарастаан сангаран оонньоотоххо, оҕо истэр, өйгө онорон көрөр, сангарар тыла, истэр дьобура сайдар, баҕарар, өйдүүр кыаҕа күүһүрэр.

Инникитэ: кыра оҕо олонхону өйдөөбөт, ол иһин олонхо паннотун оҕо илиитинэн бигээн, таптаан оонньоон көрдөбүнэ ис иэйиитэ уһуктар. Кэрэтик ойуулаан сангарарга, мындырдаан толкуйдуурга, ис хоһоонун өйдөөтөбүнэ, сөптөөхтүк дьаһанан олорорго үөрэтэр.

Туттуллар тэриллэр: Панно «Дьулуруйар Ньургун Боотур» олонхотуттан ойууламмыт. Сүрүн хартыына «Орто дойду», «Үөһээ дойду», «Аллараа дойду» хонуулаара.

Фетртан оноһуллубут олонхо персонажтара (хас биирдии персонаж липучкалаах миэстэтиттэн ылыллар. Оҕо бэйэтэ тууран ылан оонньоон сөп).

Оонньуу барыгта:

Оҕо, куолаһын, сирэйин-хараһын уларытан, олонхо араас түгэниттэн дьоруойдары хараһынан көрөн, илиитигэр бигээн тутан оонньуур. Олонхо дойдутун үөрэтэр. Үөһээ, орто, аллараа дойдулары, дьоруойдарын билэр. Олук олонхотун санарар, эбэтэр хас да оҕо утарыта туран уобарастары арыян сэхэргииллэр. Олонхону иһитиннэри, толорууга көбүлээһин ситимнэхэрин туһугар олонхонон куукулалары, ойуулуктары, араас оонньуурдары, анал пособиялар туттуллаллара үрдүк таһым буолар дии саныбын. Оскуолаҕа киириэн иннинээҕи саастаах оҕолору иитиигэ, үөрэтиигэ олонхону истэр, өйдүүр дьобурдарын, өйгө онорон көрөр, санарар, толкуйдуур кыахтарын сайыннарыыга, куукула театры, олонхо паннолара тирэх, көдүүс буолар.

